

ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ
Factors affecting the learning outcome of the elderly

อับดุลคอลิก อีรรอฮีมีย *

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

เกษตรชัย และหิม

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาสวัสดิศึกษา คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

วันพิชิต ศรีสุข

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

***Corresponding Author E-mail:** mistersahara3@gmail.com

Received: April 11, 2022

Revised: December 28, 2022

Accepted: December 28, 2022

Available: December 31, 2022

A b s t r a c t

This article is documentary research. The objective of this study is to analyze the synthesis of concepts, theories, and research on factors that affect the learning of the elderly. The study found that the factors affecting the learning achievement of the elderly were 5 aspects: learner, family, and educational personnel. Society and environment and media equipment/technology in learning

Recommendations : Continuous monitoring and study of educational achievement will be a factor that will help the design of education management for the elderly to keep up with the changing of the era.

Keywords:

factors, achievement, learning, elderly

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านครอบครัว ด้านบุคลากรทางการศึกษา ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านอุปกรณ์สื่อ/เทคโนโลยีในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ : การติดตามและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องจะเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้การออกแบบการจัดการศึกษาแก่ผู้สูงอายุได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนของยุคสมัยได้

คำสำคัญ:

ปัจจัย, ผลสัมฤทธิ์, การเรียนรู้, ผู้สูงอายุ

บทนำ

การเพิ่มขึ้นของประชากรโลกมีอัตราที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปริมาณประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกในปี 2018 มีจำนวน 990 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 13 จากจำนวนประชากรทั้งหมด 7,633 ล้านคน และในปี 2019 ประชากรผู้สูงอายุจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 1,000 ล้านคน มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (2561) ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ล้ำสมัย ซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุในปัจจุบัน ทำให้ประชากรผู้สูงอายุจะมีอิทธิพลในหลากหลายด้าน อาทิเช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม (สุธีรา บัวทองและคณะ, 2558) ทำให้ทิศทางการพัฒนาและผลิตนวัตกรรมใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุพลอยเจริญเติบโตไปด้วย ทั้งนี้ความต้องการของกลุ่มคนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบันนั่นเอง จากกระแสการเจริญเติบโตของสังคมผู้สูงอายุจึงถือเป็นวาระสำคัญในการสร้างคุณภาพการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในสามารถดำเนินชีวิตในช่วงสุดท้ายของชีวิตได้อย่างมีความสุขได้ ดังนั้นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองในรูปแบบของการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะเป็นกลไกที่สำคัญที่จะสามารถยกระดับการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากความสำคัญดังกล่าวทำให้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้พัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุและจัดสร้างโรงเรียนสำหรับผู้สูงอายุ โดยรัฐบาลได้ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับกระทรวง ศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาความเป็นไปได้ในการนำพื้นที่ของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนน้อย และอาจถูกยุบรวมมาใช้ประโยชน์ ในการจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้และดูแลผู้สูงอายุของกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ (กรมกิจการผู้สูงอายุ,

2564) เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้ามาเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และรับการส่งเสริมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มศักยภาพ ใช้ศักยภาพของตนเองในการพึ่งพาตนเอง และสร้างประโยชน์แก่สังคมได้ นอกจากนี้ยังมีแนวคิดด้านการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง (Self-Directed Learning: SDL) ที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้ใหญ่ โดยทั้งทฤษฎีการเรียนรู้ ผู้ใหญ่ (Andragogy) และแนวคิดด้านการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองได้พัฒนาขึ้นโดย มัลคอล์ม โนลส์ (Malcolm Knowles) นักวิชาการด้านการศึกษผู้ใหญ่ในอเมริกา

ปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของผู้สูงอายุให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นอีกประเด็นสำคัญที่จะต้องอาศัยกลวิธีเพื่อจูงใจให้ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนเข้ามาศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อเตรียมความพร้อมการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพให้ได้ ดังนั้นตัวแปรสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในกระบวนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการเรียนรู้ และผู้เรียน ตลอดจนถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงทักษะการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รวมถึงความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2548: 125) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปรียบเสมือนขนาดของความสำเร็จของผู้เรียนที่เป็นผลจากกระบวนการเรียนการสอนของผู้สอน ซึ่งอาจจะสามารถวัดได้ด้วยการทดสอบเกี่ยวกับความเข้าใจ ความรู้ที่เพิ่มขึ้น การประยุกต์ใช้ในการแก้ไข ปัญหาในลักษณะของการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไม่ได้มีเพียงเด็กเท่านั้น แต่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ ซึ่งจะต้องอาศัยกระบวนการวิธีการถ่ายทอดความรู้ เทคนิคและการถ่ายทอดประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป หากผู้เรียนเป็นเด็กการจัดการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับการทำงานของสมองสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการ

นำองค์ความรู้เกี่ยวกับสมองมาใช้เป็นฐานในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพสูงสุด (อรุณี หรดาล, 2562) แต่สำหรับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และผู้สูงอายุนั้น ควรเป็นการเรียนในลักษณะของการชี้นำตนเอง (Self-Directed Learning: SDL) ซึ่งทักษะของทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่ (Andragogy) และแนวคิดด้านการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองได้พัฒนาขึ้นโดย มัลคอล์ม โนลส์ (Malcolm Knowles) นักวิชาการด้านการศึกษผู้ใหญ่ ในอเมริกาได้หยิบยกการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ โดยแนวคิดทั้งสองสนับสนุนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนวัยผู้ใหญ่รวมทั้งแนวคิดทั้งสองยัง มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเวลาต่อมา (อาชญญา รัตนอุบล, 2551) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ของผู้สูงอายุนั้นมีความแตกต่างไปจากการเรียนรู้ของเด็ก มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องใดที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพราะผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้อย่อมมีสาเหตุ และปัจจัยที่ต่างหาก เราสามารถเข้าใจถึงปัจจัยที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุได้ ก็จะสามารถพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ เทคนิคกลวิธีการสอนให้เกิดคุณภาพได้อย่างรวดเร็วในบทความนี้ ผู้ศึกษาได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนพงษ์ สีกา (2551), ขนิษฐา บุญภักดี (2552), พิมพ์ประภา อรุณมิตร (2552), Good (1993) ได้กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลที่เกิดขึ้นจากบุคคล คุณลักษณะของบุคคลที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรู้และความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้ที่ทำให้การปฏิบัติงานนั้นสำเร็จหรือได้รับมีความรู้ในเรียนที่เรียนรู้ โดยมีลักษณะการวัดผลส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถามที่สะท้อนถึงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไป

ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (ล้วน สายยศและ
อังคณา สายยศ, 2536) ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเป็น
สิ่งที่สะท้อนจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ของตัวผู้เรียนสูงอายุนั้นเอง และปัจจัยอื่นๆ
ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น การสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว สภาพแวดล้อมที่
เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความรู้ความสามารถและ
นำไปประยุกต์ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับ
ความต้องการของตนเองได้

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีของบลูม Bloom's Taxonomy ที่กล่าวถึง
เรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย
และมีการจำแนกระดับความสามารถจากต่ำสุดไปถึงสูงสุด เช่น ด้านพุทธิ
พิสัย เริ่มจากความรู้อยู่ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์
การประเมิน และด้านจิตพิสัย เริ่มจาก ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง
ทัศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม ส่วนด้านทักษะพิสัย เริ่มจาก
พฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
(เดโชชัย ทองยอดเกรียง และอารีรัตน์ แก้วประดิษฐ์, 2561)

ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มีนักวิชาการได้ความหมายดังนี้
พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546 ให้ความหมายของ ผู้สูงอายุ
หมายความว่า บุคคลที่ซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติ
ไทย ซึ่งเป็นคำนิยามที่ใช้ในทางราชการและในตามกฎหมายผู้สูงอายุ
เป็นวัยสุดท้ายของชีวิต ลักษณะและพัฒนาการในวัยนี้จะตรงข้ามกับ
วัยเด็ก เพราะวัยผู้สูงอายุมีแต่เสื่อมลง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะค่อยเป็นค่อย
ไป Birren and K.W, (1981) และวิลลาวันย์ บัวเทพ, (2554) และจรัสวรรณ
เทียนประภาส, พัทรี ต้นศิริ. (2536) ได้กล่าวว่า การกำหนดว่าใครเป็น
ผู้ชรา นั้น ควรพิจารณาถึงคุณสมบัติ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวภาพ ด้าน
จิตใจ และด้านสังคม ส่วนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2530 : 1)

ได้กล่าวว่า วัยสูงอายุเป็นวัยของชีวิตที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงเฉพาะ มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ และการเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม วัยสูงอายุไม่ได้เป็นวัยที่หมดความหมาย หรือเป็นวัยที่สิ้นสุดทีเดียว แต่เป็นวัยที่ปลอดจากภาระกิจกรรมทางสังคม ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุโดยทั่วไป หมายถึงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ของแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความเชื่อมโยงกับทฤษฎีการเรียนรู้ Bloom's Taxonomy เพื่อทำความเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ เพื่อจัดกิจกรรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ของผู้สูงอายุให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพ โดยผู้ประพันธ์ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุทั้ง 5 ด้านแล้วเป็นตัวแปรที่นักศึกษาระดับระดับบัณฑิตศึกษา นักวิจัย และนักวิชาการที่ได้ให้ความสำคัญ และนิยามเลือกในการวิจัย นอกจากนี้ผู้นิพนธ์ยังพบว่าบทความนี้จะป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ รวมทั้งการพิจารณาพัฒนาแนวทางการจัดรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุให้เกิดเป็นผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนถึงการนำผลการวิเคราะห์ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเรียนผู้สูงอายุต่อไป

ผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

ผู้เรียนเป็นหัวใจหลักของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกระดับการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ของผู้สูงอายุถือเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีผู้สอนเป็นผู้ที่คอยสนับสนุน และชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2558:12) การเรียนรู้อาจต้องดำเนินไปด้วยการขี้นาตนเองนำตนเอง การนำแนวคิดของการเรียนรู้อผู้เรียนวัยผู้ใหญ่พัฒนาจนกลายเป็นวิถีแห่งการเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียน

ผู้ใหญ่ (Brockett & Hiemstra, 1991) ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการเรียนรู้จะต้องให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน วัยผู้ใหญ่ หรือผู้สูงอายุ และผู้สอนผู้สูงอายุจะต้องออกแบบการสอนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ (อาชัญญา รัตนอุบล, 2551) การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง จึงเป็นแนวคิดของนักการศึกษาผู้ใหญ่ที่ได้เปิดโลกทัศน์ให้กับคนทั่วไป ได้รับรู้ถึงความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องของผู้ใหญ่ที่แม้จะพ้นจากสภาพเกณฑ์การศึกษา มาแล้วก็ตามแต่ก็ยังสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2558:12) สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบด้านคุณลักษณะเดียวกับตัวผู้เรียน ได้แก่ เขว่นปัญญาความถนัดความรู้พื้นฐานหรือความรู้เดิมของผู้เรียน และอารมณ์เป็นแรงจูงใจ ความสนใจ ทักษะคิดและ นิสัยในการเรียน ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ตลอดจนการปรับตัวและบุคลิกภาพอื่นๆ (น้ำเพชร ลินทอง, 2541) ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้สอนผู้สูงอายุจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจ เพื่อให้สามารถกำหนดรูปแบบวิธีการสอนผู้เรียนผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุอายุได้ อันจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนผู้สูงอายุให้เกิดประสิทธิภาพ ทำให้ผู้สูงอายุสามารถเตรียมความพร้อมตนเองในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุได้อย่างมีคุณภาพ

ครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

ครอบครัวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการสนับสนุนการเรียนรู้จากสมาชิกในครอบครัวหรือบุตรหลาน และการสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุในครอบครัว และชุมชน ด้วยการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้และเสริมสร้างกิจกรรม

การเตรียมความพร้อมเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี (อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ 2555) และเพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกได้รับการเอาใจและความอบอุ่นที่ได้รับจากสมาชิกในครอบครัว Prescott (1961:14 -15) องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนของผู้สูงอายุ เพราะผู้เรียนผู้สูงอายุจะสัมผัสถึงความรัก การเอาใจของสมาชิกในชุมชน ซึ่งจะเป็นแรงขับที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุจะสามารถเห็นค่าในตัวเองมากกว่าที่จะอ่อนไหวและมีความเครียดกับการเปลี่ยนด้านต่างๆ ของตนเองที่กำลังเสื่อมสภาพลง ดังนั้นครอบครัวที่มีสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นให้กำลังใจ ซึ่งส่งผลต่อการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สูงอายุได้ สอดคล้องกับเสาวณีย์ พากเพียร, วรเดช จันทรร, และคันสนีย์ จะสุวรรณ (2555) อธิบายว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพล ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุจะมีเวลาอยู่กับผู้สูงอายุมากที่สุด ประกอบกับกำลังใจจากสมาชิกในครอบครัวเป็นสิ่งเราที่สำคัญในการจูงใจให้ผู้สูงอายุเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีได้ เช่น วิธีการประพาส การออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร ที่ถูกต้อง หากไม่ได้รับการดูแลหรือเอาใจใส่จากลูกหลาน ผู้สูงอายุอาจจะได้อันตรายจากกิจกรรมดังกล่าวได้ สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (น้ำเพชร สีนทอง, 2541: 16) องค์ประกอบทางสภาพแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัย ความคาดหวังของผู้ดูแลหรือผู้ปกครองนั้น มีอิทธิพลที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้วยทั้งสิ้น ซึ่งสิ่งแวดล้อมในที่นี้หมายถึง ความรัก ความเอาใจใส่จากครอบครัว และสังคมที่จะช่วยผลักดันให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนรู้ โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ดังคำกล่าวที่ว่าพ่อแม่ผู้ปกครอง เปรียบเสมือนครูแรกของเด็ก และเช่นเดียวกันลูกหรือผู้ดูแลก็เสมือนเป็นครูผู้ช่วยที่จะช่วยอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเรียนรู้ ผลักดันกิจกรรมที่เหมาะสมสู่การมีชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในครอบครัวและสังคมได้

สังคมและสิ่งแวดล้อมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

การส่งเสริมให้มนุษย์ได้เรียนรู้ไม่จะเป็นการจัดการศึกษาหรือกิจกรรมเรียนรู้โดยตรงหรือจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ นับว่ามีความสำคัญยิ่ง (ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2558:11) เพราะสิ่งแวดล้อมและสังคมจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะเติมเต็มกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคม คือ การที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดูแลสุขภาพของตนเอง อีกทั้งการสนับสนุนทางสังคมที่จะก่อให้เกิดผลดีขึ้นอยู่กับบุคคลผู้ให้การสนับสนุน (พิมพ์สิทธิ์ บัวแก้วและ รติพร ถึงฝั่ง, 2559:97) นอกจากครอบครัวแล้วสังคมก็เป็นอีกหน่วยหนึ่งที่ผู้สูงอายุมีความผูกพัน ซึ่งครั้งหนึ่งผู้สูงอายุบางคนได้รับการยอมรับจากสังคม และเมื่อตนเองเข้าสู่วัยผู้สูงอายุทำให้ตนเองต้องจากสังคมที่ตนเองดำรงอยู่ เช่น สังคมในองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงาน เมื่อผู้สูงอายุรู้สึกสูญเสียสังคมในส่วนใดส่วนหนึ่งไปนั้น การสร้างสังคมและการเติมเต็มสังคมที่ผู้สูงอายุขาดหายไปนั้นจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้สูงอายุมีสภาพจิตใจที่ดีได้และเมื่อมีสภาพจิตใจที่ดีย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุอีกด้วย ดังนั้นแนวทางในการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้สูงอายุผู้สอนจะต้องมีการกำหนดเนื้อหาที่มีความชัดเจน และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถจูงใจผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อาชีวญา รัตนอุบลและคณะ (2555:15) ที่สำคัญจะต้องเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ และมาสร้างความเป็อนายต่อการเรียนรู้ การปรับ

สภาพแวดล้อมภายในบ้าน ชุมชน และโครงสร้างพื้นฐานเดิม ให้เหมาะสม และเอื้อต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2561) จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมซึ่ง (สุชาติ หวังสิทธิเดชและคณะ, 2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เป็นผลการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลกันและกัน นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้เรียน เช่น ความคาดหวัง ความเชื่อ อารมณ์ และความสามารถทางปัญญาของผู้เรียนนั้นจะแปรเปลี่ยนโดยมีอิทธิพลทางสังคมที่เป็นสิ่งที่กระตุ้นหรือเป็นตัวสร้างสิ่งเร้าตอบสนองการเรียนรู้ของผู้สูงอายุให้เกิดความคาดหวังที่อยากจะเรียนรู้ได้

บุคลากรทางการศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

บุคลากรทางการศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่จะเป็นกลไกหนึ่งที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุได้ และยังเป็นที่ต้องการโดยเฉพาะบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญของวิทยากรหรือผู้สอนมากที่สุด อาชญา รัตนอุบลและคณะ (2555:15) ทั้งนี้เพราะผู้สูงอายุเป็นที่ผ่านการเรียนโลกที่ยาวนาน ดังนั้นความรู้และประสบการณ์ของผู้สูงอายุจึงมีมาก ดังนั้นรูปแบบการสอนของบุคลากรจะต้องแสดงเทคนิควิธีการที่มาเติมเต็มประสบการณ์การเรียนรู้มากกว่านำความรู้ที่ผู้สูงอายุเคยเรียนรู้มาแล้ว ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและการเรียนรู้ของสมองแต่ละส่วน การส่งเสริมศักยภาพของสมอง และการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับสมองมาใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ (อรุณี หรดาล, 2562) ผู้ปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบหรือนักฝึกอบรมควรพิจารณาการเรียนรู้โดยจะต้องคำนึงถึงหลักคิดลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และเทคนิควิธีการสอนจะต้องมีความเหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

(นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์, 2558) และผู้สอนผู้สูงอายุจะต้องทราบถึงความ ต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ในการรู้ของผู้สูงอายุ หาก ผู้สอนสามารถรับรู้ถึงความต้องการของผู้สูงอายุได้จะสามารถชักจูงให้เกิด การเรียนรู้ได้ดี (ศักรินทร์ ขนประชา, 2557:18) โดยเฉพาะการเปิดโอกาส ให้ผู้สูงอายุได้นำเสนอความภาคภูมิใจของตนเอง การเล่าประสบการณ์ ของตนเองจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้แก่ผู้สูงอายุเป็นไปด้วยดีและน่าสนใจ ในทางกลับกันผู้สอนจะได้รับประโยชน์จากร่องรอยที่ได้ฟังจากผู้สูงอายุ ไปด้วย การเข้าใจสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situations) หรือผู้เรียนของตนเองที่เป็นผู้สูงอายุ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีถ้า หากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life-Centered) (ศักรินทร์ ขนประชา, 2557:18) นอกจากนี้การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มี คุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นหลักสำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่ คือ การวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่ว่าส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะ นำมาใช้ในการเรียนการสอนและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สำหรับการจัดการ เรียนการสอนต่อไป (ศักรินทร์ ขนประชา, 2557:18) และผู้ใหญ่ต้องการเป็น ผู้นำตนเอง (Self-Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ คือ การมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ (ศักรินทร์ ขนประชา, 2557:19) ผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้อายุได้แสดงความสามารถของตนเอง มากกว่าการชี้นำจากผู้สอน จึงจะทำให้ผู้เรียนผู้สูงอายุรู้ว่าตนเองมีคุณค่าและ ย่อมส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

อุปกรณ์สื่อ/ เทคโนโลยีในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

เครื่องมือการจัดการเรียนการสอนเปรียบเสมือนทางลัดที่จะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้อาจสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเครื่องมือหรืออุปกรณ์จะต้องเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นอุปกรณ์สื่อ/ เทคโนโลยีในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุจะต้องสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทัญญา รัตนอุบลและคณะ (2555:15) การเสริมการเรียนรู้ด้านสื่อการเรียนจะต้องเหมาะสมกับผู้เรียนผู้สูงอายุ สามารถเข้าใจได้ง่าย เช่น การใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่จะต้องง่ายต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 เป็นแผนฉบับปรับปรุงมีวิสัยทัศน์ให้ผู้สูงอายุเป็น “บุคคลที่มีประโยชน์ต่อสังคมและควรส่งเสริมให้คงคุณค่าไว้ให้นานที่สุด (จักรสมน พงธิภิญโญ, 2558:159) ดังนั้นการดำเนินการค้นหาแนวทางและวิธีการในการจัดการเรียนการสอนนับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่ง และความพิเศษของผู้สูงอายุหากจะให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สูงอายุเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพได้นั้นการหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมต่อการใช้งานของผู้สูงอายุ และการเรียนดังกล่าวจะเป็นการเรียนรู้ที่สามารถสร้างความสนุกสนานแก่ผู้เรียน และยังส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้สูงอายุได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ภาสิต ศิริเทศและ ณพวิทย์ ธรรมสีหา, 2562) ที่ได้กล่าวว่าความรู้ความสามารถของตนเองช่วยให้บุคคลนั้นสามารถบรรลุในพฤติกรรมที่คาดหวังได้ผ่านแรงจูงใจ การรับรู้ และกระบวนการตัดสินใจ ดังนั้นหากสามารถผลิต และจัดรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ง่ายต่อการใช้งานของผู้สูงอายุ เช่น แท็บเล็ต หนังสือที่สามารถออกเสียงได้ แว่นช่วยอ่านหนังสือ สมาร์ทโฟน หรือแอปพลิเคชันต่างๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับการใช้งาน

ของผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะสร้างสรรคการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ พบว่า ปัจจัยที่ส่งต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุทั้ง 5 ด้าน ส่วนใหญ่แล้วมีความสัมพันธ์เชิงบวกทั้ง 5 ตัวแปร มีความเชื่อมโยงกันและขาดตัวแปรตัวแปรหนึ่งย่อมส่งผลด้านลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุได้ กล่าวคือ ผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ครอบคลุมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ สังคมและสิ่งแวดล้อมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ บุคลากรทางการศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ อุปกรณ์สื่อ/เทคโนโลยีในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นความปรารถนาที่มีการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการวิเคราะห์และการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุจะเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนผู้สูงอายุให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด เพราะเมื่อสามารถเข้าใจความสำคัญทั้ง 5 ตัวแปรที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะทำให้ผู้สอน ผู้จัดการหลักสูตรการเรียนสำหรับผู้เรียนผู้สูงอายุ สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องและเหมือนกับความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนผู้สูงอายุได้ อันจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างประสิทธิผลอย่างสูงสุดได้

ผลการศึกษาดังกล่าวนี้จะเป็นประโยชน์อย่างสูงต่อบุคลากรทางการศึกษา ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ดำเนินงานด้านการดูแลผู้สูงอายุได้ เพื่อ

ให้เป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการจัดการศึกษาที่เข้าใจบริบทและความต้องการของผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้สูงอายุได้ รวมไปถึงการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เกิดความเหมาะสมกับช่วงวัยของการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในครอบครัวของผู้สูงอายุที่จะได้รับผลจากคุณภาพชีวิต จิตใจ และการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ทำให้ปัญหาการรังเกียจของบุตรหลานหมดไป อันจะนำไปสู่การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้สูงอายุมีความน่าสนใจได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลการศึกษาดังกล่าวยังมีประโยชน์แก่ผู้เรียนผู้สูงอายุ ครูผู้สอนผู้เรียนผู้สูงอายุ และผู้ที่สนใจทั่วไปสำหรับเป็นปรับในใช้เป็นแนวทางในการดูแลและจัดการเรียนรู้แก่ผู้สูงอายุในการออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนผู้สูงอายุในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะจากศึกษาในครั้งนี้การติดตามและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องจะเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้การออกแบบการจัดการศึกษาแก่ผู้สูงอายุได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนของยุคสมัยได้ และจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในแต่ละช่วงการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเกิดประสิทธิภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา (2562) ที่ได้กล่าวว่าแนวคิดของ Bandura เชื่อว่าการศึกษาวงพฤติกรรมของมนุษย์จะต้องวิเคราะห์เงื่อนไขและสิ่งเร้าที่จะมาเสริมแรงในเงื่อนไขนั้นคงอยู่ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์จึงเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ซึ่งองค์ประกอบหลายอย่างโดยมีพันธุกรรม สภาพแวดล้อม สังคม ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะตัวของบุคคลผสมผสานกัน ซึ่งยากแก่การตัดสินว่าพฤติกรรมนั้นๆ เกิดจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะซึ่งถ้าหากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถตนเอง (perceived self-efficacy) และคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ (outcome expectations) เขาจะแสดง

ซึ่งพฤติกรรมนั้นให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้

บรรณานุกรม

- Arunmit, P. (2009). *Factors Influencing Thai Language Learning Achievement. Of grade 6 students under the Loei Educational Service Area Office 3 by multilevel analysis.* M.A. Thesis. Loei Rajabhat University.
- Buathong, S. (2015). *DEVELOPMENT OF A NON-FORMAL EDUCATION PROGRAM TO ENHANCE PARTICIPATION WITH THE COMMUNITY AMONG SCHOOL HEALTH TEACHERS.* M.S. Thesis. Silpakorn University.
- Brockete, R. G. and Hiemstra, R. (1991). *Self-direction in adult learning: Perspectives on theory, research and practice.* London: Routledge.
- Buakaew, P., Teungfung, R. (2016). Health care and health status of the Thai elderly. *Journal of the Association of Researchers*, (21)2, 94-109.
- Boonphakdee, K. (2009). *A Study of Factors Affecting Educational Achievement of Undergraduate Students. Faculty of Industrial Education and Technology King Mongkut's University of Technology Thonburi.* M.A. Thesis. King Mongkut's University of Technology Thonburi.
- Buathep, W. (2011). *Care needs and perceptions of family care of the elderly in Nam Noi Subdistrict, Hat Yai District, Songkhla Province.* M.S. Thesis. Province of Songkhla University.
- Birren, J.E. and K.W. Schaie. (1981). *Handbook of psychology of aging.* New York: Vannustrand reinhold Company.
- Bandura, A., (1997). *Self-efficacy: The exercise of control.* New York: Freeman.

- Chonpracha, S. (2014). The Theory of Adult Learning: What Adult Teachers Must Learn. *Journal of Education, Prince of Songkla University*, (25)2, 13-23.
- Dechakup, P., Yindeesuk, P. (2005). *Methods of teaching science in general science*. Bangkok: Developing Academic Quality.
- Foundation of Thai Gerontology Research and Development Institute (TGRI). (2018). *Situation of the Thai elderly*. Bangkok: Printery Company Limited.
- Good, C. V. (1993). *Dictionary of Education* (3rd Ed.). New York: McGraw-Hill.
- Horadal, A. (2019). Brain-Based Learning for Young Children. *Kasetsart Educational Review*, (34)2, 1-10.
- Nantawat Patakornnun,. N. (2015). Concepts and Management Techniques of Adult Learning. *Education Journal Silpakorn University*, (12)1, 18-29.
- Prutipinyo, C. (2015). Review of Law & Policy toward Health Care Management for Senior Citizen. *Public Health & Health Laws Journal*, (1)2, 149-163.
- Prescott, Danicl Alfred. (1961). *The child in the educative process*. New York: Mc Graw - Hall.
- Pruitpinyo, C. (2018). *Composition and Substances from Combustion of Tobacco Product Components*. Bangkok: Research and Knowledge Management Center for Tobacco Control.
- Pakpien, S., Chanasorn, W., Jasuwan, S. (2012). The Effect of Family Relationship, Self-Efficacy, Classroom Participation and Determination on Students Academic Achievement of Secondary School in Bangkok Metropolis. *Parichart Journal* (25)1, 110-120.

- Ratana-Ubol, A., et al. (2012). The Development of the Supportive Guidelines in Education/Learning Management for Enhancing the Competencies of Older Adults in Thailand. *Journal of Education Studies*, (40)1, 14-28.
- Rattanubol, A. (2008). *Development of learning and organizing activities for adults*. Bangkok: School of Non-Formal Education, Department of Policy, Management and Educational Leadership, Faculty of Education.
- Sirited, P., Thammaseeh, N. (2019). Self-Efficacy Theory and Self-Healthcare Behavior of the Elderly. *Journal of the Royal Thai Army Nurses*, (20)2, 58-65.
- Sakcharoen, P. (2015). Adult learning theory and self-directed learning concept: learning process for promoting lifelong learning. *Journal of the Royal Thai Army Nurses*, (16)1, 8-13.
- Seeka, P. (2008). *A study of factors affecting academic achievement in science subjects of students in grade 3 as a result of the national educational quality test in the 2005 academic year of Uttaradit Province*. M.A. Thesis. Uttaradit: Uttaradit Rajabhat University.
- Saiyot, L., Saiyot, A. (1993). *Educational Research Techniques*. Bangkok: Publishing Center Promote academics.
- Sinthong, N. (1998). *A comparative study of academic achievement and anxiety during strict parenting. Rational and neglectful of students in Mathayom 5, Suankularb Wittayalai Nonthaburi School Academic year 1998*. M.S. Thesis. Ramkhamhaeng University.

- Sirited, P., Thammaseeha, N. (2019). Self-Efficacy Theory and Self-Healthcare Behavior of the Elderly. *Journal of the Royal Thai Army Nurses*. 20 May - August 2019. 58-65.
- Thongyodkrueang, D., Kaewpradit, A. (2018). Bloom's Theoretical Learning Management by using Computer Assisted Instruction Creating Web Pages with HTML of Students in Grade 4 at Kamphaeng Saenwittaya School. *The 10th National Academic Conference, Nakhon Pathom Rajabhat University, and 29-30 March 2018*: 13-25.
- Thienpraphas, J., Tansiri, P. (1993). *Nursing of the Elderly*. Bangkok: Mahidol University Press.
- Techakup, P. (2005). *Learning and teaching with a student-centered approach*. Bangkok: The Master Group Banned.
- Wangsittidet, S., et al. (2016). *Development of Experiential Learning Management for Promoting Learning Skill to Students in Early Childhood Education*. Maha Sarakham : Rajabhat Maha Sarakham University.